

Sygn. akt IV U 845/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2020r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Jerzy Zalasieński
Protokolant	st. sekr. sąd. Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 listopada 2020r. w S.

odwołania D. M.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia 23 maja 2017 r. Nr (...)

w sprawie D. M.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

o wysokość emerytury policyjnej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala wysokość emerytury D. M. na kwotę 3.356,91 (trzy tysiące trzysta pięćdziesiąt sześć i 91/100) złotych na dzień 01 marca 2017r.

Sygn. akt IV U 845/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, działając na podstawie art.15c w zw. z art. 32 ust.1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji nr 305891/2017 z 21 marca 2017r., od dnia 1 października 2017r. ponownie ustalił wysokość emerytury D. M. na kwotę 1 716,81 złotych brutto. Do decyzji załączono jako jej integralną część Informację IPN nr 305891/2017 z 21 marca 2017r , o przebiegu służby z której to informacji wynika, że w okresie od 16 grudnia 1983r. do 2 stycznia 1989r. pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art.13 b w/w ustawy.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona D. M.. Ubezpieczona zarzuciła organowi rentowemu naruszenie prawa materialnego i procesowego (zarzuty k.4-5) w nosiła o zmianę zaskarżonej decyzji przez przyznanie świadczenia emerytalnego w dotychczasowej wysokości, tj. w kwocie 3356,91 zł brutto.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy – Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonej kosztów zastępstwa

procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ emerytalny wskazał, że zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Została wydana na podstawie uzyskanej z Instytutu Pamięci Narodowej informacji z o przebiegu służby ubezpieczonej, z której wynika, że D. M., pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b powyższej ustawy. Uzasadnienie odpowiedzi na odwołanie k. 27-29 akt sprawy.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona D. M. uzyskała prawo do emerytury w dniu 09.04.1999r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, (...)Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zwanej dalej ustawą emerytalną).

Decyzją z 27 lutego 2017r. o waloryzacji, organ emerytalny Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ustalił że od 1 marca 2017r. wysokość emerytury ubezpieczonej wynosi 3356,91 złotych brutto miesięcznie. D. M. w okresie od 24 czerwca 1976r. do 9 kwietnia 1978r. pełniła służbę na stanowisku starszego referenta Sekcji (...), Sprawozdawczości i Statystyki. W dniu 10 kwietnia 1978r. została skierowana na stanowisko starszego referenta Sekcji Skarg i Wniosków. Ponadto szkicowała portrety pamięciowe dla Wydziału Kryminalistyki. Od 1 marca 1979r. objęła stanowisko inspektora Wydziału (...) w S.. Z dniem 16.12.1983r. została przeniesiona na stanowisko inspektora do Wydziału IV WUSW w S. – Służba Bezpieczeństwa. W jednostce tej zajmowała się sporządzaniem zbiorowych meldunków i przesyłaniem ich jednostce nadrzędnej. Nie wykonywała żadnych czynności operacyjnych. W okresie od 1 lipca 1987r. do 31 grudnia 1988r. przebywała na urlopie wychowawczym. W dniu 31 lipca 1990r. została zwolniona z MO, a od dnia 1 sierpnia 1990r. przyjęta do służby w policji na stanowisko młodszego asystenta.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej D. M. okazało się uzasadnione i skutkowało zmianą decyzji z 23 maja 2017r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury przysługującej ubezpieczonej od 1 października 2017r. poprzez ustalenie wysokości tego świadczenia z pominięciem regulacji art.15c ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Tak ustalona wysokość emerytury na dzień 1 października 2017r. wynosi 3356,91 złotych brutto miesięcznie. Jest to wysokość emerytury ustalona od 1 marca 2017r. na mocy decyzji organu emerytalnego z 27 lutego 2017r. o waloryzacji (vide: decyzja z 27 lutego 2017r. o waloryzacji k.5 akt rentowych).

Jak już wskazano zaskarżona decyzja o ponownym ustaleniu wysokości emerytury ubezpieczonej wydana została w oparciu o regulację art.15c ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zwanej dalej ustawą emerytalną) wprowadzoną do tejże ustawy na mocy ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) Dz.U. z 2016r., poz.2270.

Analizując okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, że sam fakt zatrudnienia D. M. w jednej z jednostek wymienionych w art. 13b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) nie oznacza jeszcze pełnienia przez nią służby na rzecz totalitarnego państwa. Nowelizując na mocy w/w ustawy z 16 grudnia 2016r. ustawę emerytalną i wprowadzając do niej przepisy art.15c przewidujący obniżenie świadczenia ubezpieczonej ustawodawca dał podstawy do ingerencji w uprawnienie emerytalne ubezpieczonej w oparciu o przesłankę służby na rzecz państwa totalitarnego, która to przesłanka biorąc pod uwagę sposób redakcji art.13b ustawy emerytalnej jest wypełniona przez fakt pełnienia służby w określonej ustawowo formacji w określonym ustawowo czasie. Poza ustawowymi ramami przesłanki służby na rzecz totalitarnego państwa jako przesłanki obniżenia świadczeń

emerytalno-rentowych, ustawodawca pozostawił faktyczne okoliczności pełnienia służby przez funkcjonariusza określonej formacji, w tym okoliczności związane z indywidualnymi czynami tegoż funkcjonariusza, w szczególności w kontekście ich zgodności z przepisami prawa. Zauważyć jednak należy, że ustawodawca nie podał definicji totalitarnego państwa, ani nie precyzował jakie działania składają się na pojęcie służby na rzecz takiego państwa. W ocenie Sądu pomocne tu będzie posłużenie się w drodze analogii definicją zawartą w preambule do ustawy z dnia 18 października 2006r. (Dz. U. z 2020r. poz. 306, 284, 322) o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów, w rozumieniu tej ustawy praca albo służba w organach bezpieczeństwa państwa komunistycznego, lub pomoc udzielana tym organom przez osobowe źródło informacji polegała na zwalczaniu opozycji demokratycznej, związków zawodowych, stowarzyszeń, kościołów i związków wyznaniowych, łamaniu prawa do wolności słowa i zgromadzeń, gwałceniu prawa do życia, wolności, własności i bezpieczeństwa obywateli. Wskazując na powyższe, po zbadaniu okoliczności sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że sama służba D. M. w Milicji Obywatelskiej nie stanowi podstawy do obniżenia wysokości świadczenia. W ocenie Sądu poza sporem jest, że organy bezpieczeństwa PRL pełniły w rzeczywistości funkcję policji politycznej i stosowały metody działania naruszające przyrodzone prawa człowieka. Jednakże ogólna negatywna ocena instytucji i organów władzy PRL nie powinna być automatycznie przenoszona na ocenę sytuacji jednostki w kontekście jej uprawnień emerytalnych, czy rentowych, również w kontekście wysokości tych świadczeń. Brak uwzględnienia sytuacji konkretnego świadczeniobiorcy wskazuje na uznanie wszystkich funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL za winnych czynów mających uzasadniać zastosowanie wobec nich środków represyjnych, gdyż za taki środek należy uznać obniżenie świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego. Kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art.13b ust.1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym Policji (...) powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16 września 2020r. w sprawie III UZP 1/20). Tymczasem jak pokazuje przykład służby D. M. w okresie uznanym przez IPN za okres służby na rzecz totalitarnego państwa ,tj. od 16 grudnia 1983r. do 2 stycznia 1989r. – odtworzony na ile jest to możliwe na podstawie zachowanych akt osobowych – brak jest przesłanek do stwierdzenia, że w okresie tym D. M. dopuszczała się zachowań, które zasługiwały na penalizację. Bez wątpienia D. M. w okresie służby w Milicji Obywatelskiej nie wykonywała zadań związanych ze zwalczaniem organizacji niepodległościowych i osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Z akt osobowych ubezpieczonego wynika, że w okresie od 16 grudnia 1983r. do 2 stycznia 1988r. pełniła służbę na stanowisku inspektora. Do jej zadań należało sporządzanie zbiorczych raportów i przesyłanie ich do jednostki nadrzędnej, czyli praca ściśle biurowa. Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej przesłuchanej w charakterze strony, ponieważ znajdują one potwierdzenie w dokumentach zebranych w aktach osobowych. Akta te zawierają informacje jakie konkretnie czynności wykonywała ubezpieczona w okresie służby w SB. Z zebranej tam dokumentacji można wywnioskować, że twierdzenia D. M. są zgodne z prawdą. Należy ponadto zauważyć, że D. M. z tych samych powodów miała obniżone świadczenie decyzją z dnia 26.10.2009r. Dwukrotne obniżanie świadczenia w odstępie kilku lat na podstawie tych samych ustaleń faktycznych podważa, w ocenie Sądu Okręgowego, zaufanie obywatela do Państwa i jako takie nie powinno mieć miejsca.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd odmówił zastosowania w/w przepisu art.15c ustawy emerytalnej w odniesieniu do ubezpieczonej i na skutek odwołania ubezpieczonej od decyzji z 13 czerwca 2017r. o ponownym ustaleniu wysokości emerytury, na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił wysokość emerytury ubezpieczonego na dzień 1 października 2017r. w kwocie obowiązującej przed tą zmianą ,tj. w wysokości (...) złotych brutto miesięcznie.